

12.10.2022

ESAVI/27270/2022

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Sosiaali- ja terveydenhuollon valvontayksikkö

Kirkkonummen kunta
Perusturvalautakunta

KIRKKONUMMI-KYRKSLÄTT	
Saap. Anl.	19. 10. 2022
Dno	419 / 2022
Käsit. Behand.	

Lastensuojelun määräaikojen valtakunnallinen valvonta

Asia

Terveyden ja hyvinvoinninlaitos (THL) pyytää lastensuojelulain 27 a §:n perusteella kunnilta ja kuntayhtymiltä kaksi kertaa kalenterivuodessa tiedot lastensuojelulaissa säädettyjen määräaikojen noudattamisesta. Tiedonkeruujaksolta 1.10.2021–31.3.2022 THL luovutti keräämänsä tiedot Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastolle (Valvira), joka siirsi edelleen kuntien/kuntayhtymien kyselyyn antamat vastaukset aluehallintovirastolle käsiteltäväksi sosiaalihuoltolain mukaisena valvonta-asiana. Kirkkonummen kunnan lastensuojelun antamat vastaukset on edellä mainitun menettelyn mukaisesti siirretty aluehallintovirastolle, koska vastausten mukaan laissa säädetty määräajat olivat ylittyneet.

Selvitykset

Kirkkonummen kunnan lastensuojelun antamien vastausten perusteella on ilmennyt, että lastensuojelulain 26 §:ssä säädettyjen määräaikojen käsittelyssä on ollut viivytyksiä. Vastausten perusteella 1.10.2021–31.3.2022 viivytyksiä on ollut seuraavasti:

Palvelutarpeen arvioinnin aloituksista 2 kpl (0,9 %) on ylittänyt seitsemän arkipäivän määräajan. Palvelutarpeen arvioinnin valmistuminen on ylittänyt 3 kuukauden määräajan 11 tapauksessa (4,9 %).

ETELÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Postiosoite: PL 1, 13035 AVI | Käyntiosoite: Wähäjärvenkatu 6, Hämeenlinna

puh. 0295 016 000
kirjaamo.etela@avi.fi

Helsingin toimipaikka
Ratapihantie 9

Kouvolan toimipaikka
Kauppamiehenkatu 4

www.avi.fi

Aluehallintovirasto varasi 12.8.2022 päivätyllä kirjeellä Kirkkonummen kunnalle hallintolain 34 §:n mukaisesti tilaisuuden antaa kirjallinen selitys edellä esitetystä. Selvitystä pyydettiin erityisesti siitä, onko lastensuojelulain mukaiset määräajat saatettu lainmukaiseksi THL:lle toimitettujen vastausten jälkeen ja ne toimenpiteet, joilla kunta tulee korjaamaan tilanteen lainmukaiseksi.

Kirkkonummen kunnan antama selvitys on saapunut 12.9.2022 aluehallintovirastoon.

Selvityksen mukaan Kirkkonummen perhesosiaalityön ja lastensuojelun palveluyksikössä on ollut valitettavasti työntekijöiden vaihtuvuutta. Ensiarvointitiimiin on tullut yksi uusi sosiaalityöntekijä ja kaksi uutta sosiaaliohjaajaa elo-syyskuun vaihteessa 2021. Tiimin kokonaisvahvuus on ollut viime vuoden syksystä asti kolme sosiaalityöntekijää ja neljä sosiaaliohjaajaa, joten puolet tiimin jäsenistä olivat uusia. Syksyn 2021 aikana kiireellisiä sijoituksia ja muita akuutteja lastensuojelun asiakasasioita tuli aiempaa enemmän uusien asiakkaiden kohdalla, jotka hoidetaan ensiarvotiimissä. Ensiarvointitiimi huolehtii myös lapsiperheiden virka-aikaisesta päivystyksestä. Haastavaan tilanteeseen suhteutettuna, on lastensuojelulain 26 §:ssä säädettyjä määräaikoja kyetty noudattamaan hyvin.

Selvityksen mukaan palvelutarpeen aloituksen osalta määräajan ylittäneitä on kaksi. Näistä toinen on ylittynyt tilanteessa, missä perheen toinen lapsi on ollut lastensuojelun avohuollon asiakkuudessa. Kyseisen lapsen vastuu sosiaalityöntekijä on vaihtunut ja lisäksi lastensuojeluilmoituksen käsittely on viivästynyt. Uusi vastuusosiaalityöntekijä on käsitellyt ilmoituksen, koska on ollut perusteltua käsitellä perheen tilannetta kokonaisuutena. Toisessa viivästyksessä ei ole erityistä yksittäistä syytä. Yhteydenotto perheeseen ja palvelutarpeen aloitus on viivästynyt syksyn kuormittuneessa työtilanteessa.

Palvelutarpeen arvioinnin valmistumisen määräaika on ylittynyt 11 perheen kohdalla. Näistä viisi on valmistunut vain muutama päivä määräajan päättymisen jälkeen. Kuudessa palvelutarpeen arvioinnissa ylitys on ollut 1–2 kuukautta. Syinä ovat olleet muun muassa

aktiivinen työskentely perheen kanssa ja siihen liittyvät verkostoneuvottelut, huoltajien tavoittamattomuus sekä nuorisopsykiatristen asiakirjojen saamisen viivästyminen. Kahden perheen kohdalla kontaktissa perheen kanssa ollut pitkähkö tauko arvioinnin aikana, jonka syynä on ollut sosiaalityöntekijän poissaolot ja siitä seurannut kuormittunut työtilanne.

Aluehallintoviraston ratkaisu ja perustelut

Ratkaisu Aluehallintovirasto kiinnittää Kirkkonummen kunnan lastensuojelun huomiota lastensuojelulain mukaisten määräaikojen noudattamiseen erityisesti lastensuojelun palvelutarpeen arviointien valmistumisissa.

Perustelut

Lastensuojelulain (417/2007) tarkoituksena on lain 1 §:n mukaan turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun.

Lastensuojelulain 26 §:n mukaan lastensuojeluasia tulee vireille hakemuksesta tai kun sosiaalityöntekijä tai muu lastensuojelun työntekijä on vastaanottanut pyynnön lastensuojelutarpeen arvioimiseksi tai lastensuojeluilmoituksen taikka saanut muutoin tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta. Lastensuojeluasian vireille tulon jälkeen sosiaalityöntekijän tai muun lastensuojelun työntekijän on arvioitava välittömästi lapsen mahdollinen kiireellinen lastensuojelun tarve. Lisäksi on tehtävä sosiaalihuoltolain 36 §:n mukainen palvelutarpeen arviointi, jollei arvioinnin tekeminen ole ilmeisen tarpeetonta. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään lastensuojelun tarve, ellei asia ole luonteeltaan sellainen, ettei lastensuojelun tukitoimia tarvita. Arvion lastensuojelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien tarpeesta tekee sosiaalityöntekijä. Sosiaalityöntekijä arvioi lapsen kasvuolosuhteita sekä huoltajien tai muiden lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavien henkilöiden mahdollisuuksia huolehtia lapsen hoidosta ja kasvatuksesta. Arviointi tehdään kyseessä olevan tapauksen olosuhteiden edellyttämässä laajuudessa. Arvioinnin

tekemiseksi sosiaalityöntekijä voi tarvittaessa olla yhteydessä lapselle läheisiin henkilöihin sekä eri yhteistyötahoihin ja asiantuntijoihin siten kuin sosiaalihuoltolain 41 §:ssä säädetään. Palvelutarpeen arvioinnissa on noudatettava mitä sosiaalihuoltolain 36 §:ssä säädetään. Arvio on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun ilman aiheetonta viivytystä. Arvio on aloitettava viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä asian vireille tulosta ja sen on valmistuttava viimeistään kolmen kuukauden kuluessa vireille tulosta.

Jokaisella lastensuojelun asiakkaalla on oikeus saada asiansa käsiteltyä sille säädetyssä määräajassa. Lastensuojelulain 4 §:n mukaan lastensuojelun on pyrittävä ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelussa asialla on usein suuri merkitys asianosaisen jokapäiväiseen elämään ja välitön yhteys perusoikeuksiin. Lainsäätäjä on pyrkinyt laissa säädetyillä määräajoilla varmistamaan sen, että asiat käsitellään kohtuullisessa ajassa, asioiden käsittelyyn kohdennetaan riittävästi voimavaroja ja käsittelyvelvollisuus tulee muutoinkin täytetyksi. Myös hallintolain (434/2003) 23 §:n 1 momentti velvoittaa viranomaisia käsittelemään asiat ilman aiheetonta viivytystä. Lastensuojelulain mukaiset käsittelyajat ovat kuntaa/kuntayhtymää sitovia ja niiden noudattamatta jättäminen on lainvastaista. Niistä ei ole myöskään laissa säädetty poikkeuksia. Siksi kunnan on kohdennettava voimavarojaan ja resursseja siten, että lastensuojeluasiat voidaan kaikissa tilanteissa käsitellä viivytyksettä ja lakia noudattaen.

Kirkkonummen kunnan lastensuojelun THL:n määräaikakyselyyn antamien vastausten perusteella lastensuojelulaissa säädetyt määräajat eivät kaikilta osin ole toteutuneet.

Selvityksen mukaan Kirkkonummen perhesosiaalityön ja lastensuojelun palveluyksikössä on ollut työntekijöiden vaihtuvuutta tarkasteluajanjaksolla. Työtilanne on ollut haasteellinen, kun puolet tiimin jäsenistä ovat olleet syksyn aikana uusia ja lisäksi kiireellisiä sijoituksia ja muita akuutteja lastensuojelun asiakasasioita on tullut aiempaa enemmän.

Selvityksen mukaan toisessa palvelutarpeen arvioinnin aloituksen määräajan ylityksessä syynä on ollut sosiaalityöntekijän vaihtuminen ja toisessa kuormittunut työtilanne. Palvelutarpeen arvioinnin valmistumisen määräaika on ylittynyt 11 kpl (4,9 %) kohdalla. Näistä viisi on selvityksen mukaan valmistunut vain muutama päivä määräajan päättymisen jälkeen, kun taas kuudessa palvelutarpeen arvioinnissa ylitys on ollut 1–2 kuukautta. Ylitysten syinä ovat olleet muun muassa aktiivinen työskentely perheen kanssa, huoltajien tavoittamattomuus sekä sosiaalityöntekijän poissaolot.

Aluehallintovirasto toteaa, että määräaikoja tulee noudattaa kaikissa tilanteissa, eivätkä työntekijöiden poissaolot, vaihtumiset tai muut vastaavat seikat ole laillinen peruste pitkittyneille käsittelyajoille. Selvityksessä ei tuoda myöskään esiin, ovatko lastensuojelulain mukaiset määräajat saatettu lainmukaiseksi THL:lle toimitettujen vastausten jälkeen tai niitä toimenpiteitä, joilla kunta tulee korjaamaan tilanteen lainmukaiseksi.

Aluehallintovirasto korostaa, että lastensuojelulain edellyttämät määräajat ovat ehdottomia ja kiinnittää Kirkkonummen kunnan lastensuojelun huomiota lastensuojelulain mukaisten määräaikojen noudattamiseen erityisesti lastensuojelun palvelutarpeen arviointien valmistamisissa.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Muutoksenhaku

Tähän ratkaisuun ei voi sosiaalihuoltolain (1982/710) 57 §:n 3 momentin mukaan voi hakea muutosta.

Lisätietoja

Lisätietoja antaa tarvittaessa Elina Haahti, puh. 029 501 6000 (vaihde).

sosiaalihuollon johtava Sari Husa
ylitarkastaja

sosiaalihuollon ylitarkastaja Elina Haahti

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti

Jakelu

Kirkkonummen kunta, Perusturvalautakunta

Suoritemaksu

Päätös on maksuton.

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Tämä asiakirja ESAVI/27270/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/27270/2022 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Husa Sari 12.10.2022 15:14

Esittelijä Haahti Elina 12.10.2022 15:13